

SYLABUS

DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA 2020-2022

(skrajne daty)

Rok akademicki 2020/2021 i nast.

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

Nazwa przedmiotu	Warsztaty krytycznoliterackie
Kod przedmiotu*	IXC9a/L
nazwa jednostki prowadzącej kierunek	Instytut Polonistyki i Dziennikarstwa Uniwersytetu Rzeszowskiego
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Instytut Polonistyki i Dziennikarstwa Uniwersytetu Rzeszowskiego
Kierunek studiów	Filologia polska
Poziom studiów	II stopień
Profil	Ogólnoakademicki
Forma studiów	stacjonarne
Rok i semestr/y studiów	II / semestr trzeci
Rodzaj przedmiotu	Przedmiot do wyboru
Język wykładowy	polski
Koordinator	Dr hab. prof. UR Magdalena Rabizo-Birek
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	Dr hab. prof. UR Magdalena Rabizo-Birek, dr hab. prof. UR Anna Jamrozek-Sowa, dr Stanisław Dłuski, dr Jan Wolski

* -opcjonalnie, zgodnie z ustaleniami w Jednostce

1.1. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Semestr (nr)	Wykł.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZP	Prakt.	Inne (jakie?)	Liczba pkt. ECTS
3		20							4

1.2. Sposób realizacji zajęć zajęcia w formie tradycyjnej zajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość**1.3 Forma zaliczenia przedmiotu (z toku) (egzamin, zaliczenie z oceną, zaliczenie bez oceny)****2. WYMAGANIA WSTĘPNE**

ZNAJOMOŚĆ HISTORII I TEORII LITERATURY NA POZIOMIE STUDIÓW LICENCJACKICH (POZIOM ŚREDNIO ZAAWANSOWANY); ZNAJOMOŚĆ PODSTAW WIEDZY O KRYTYCE LITERACKIEJ, JEJ CECHACH DYSTYNKTYWNYCH, FORMACH ISTNIENIA, GATUNKACH.

3. CELE, EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE

3.1 Cele przedmiotu

C1	C. 1. Zapoznanie studentów ze specyfiką gatunkową i stylistyczną różnych gatunków pisarstwa krytycznego przez analizę i interpretację jej wybranych, modelowych przykładów
C2.	C. 2. Poszerzenie znajomości krytyki literackiej XX i XXI wieku: twórczości jej wybitnych przedstawicieli, próba zarysowania jej różnych odmian i nurtów (m.in. krytyka akademicka, feministyczna, hermeneutyczna, i in.)
C3.	C. 2. Przygotowanie studentów do samodzielnego napisania tekstu krytycznego w wybranym przez nich gatunku

3.2 Efekty uczenia się dla przedmiotu

EK (efekt uczenia się)	Treść efektu uczenia się zdefiniowanego dla przedmiotu	Odniesienie do efektów kierunkowych ¹
EK_01	Wiedza: - student/ka dysponuje wiedzą pozwalającą na rozpoznanie, nazwanie i charakterystykę najważniejszych gatunków krytycznoliterackich - student/ka zna twórczość kilkunastu wybitnych krytyków polskich - student/ka potrafi wymienić i scharakteryzować kilka metodologii, szkół i odmian polskiej światowej krytyki literackiej	K_W01 K_W03
EK_02	Umiejętności: - Student/ka analizuje i ocenia teksty krytycznoliterackie, wskazując ich cechy formalne (gatunkowe, stylistyczne, narracyjne), poznawcze oraz aksjologiczne - Student/ka potrafi napisać tekst krytycznoliteracki realizujący cechy dystynktywne najważniejszych gatunków krytycznoliterackich (recenzja, felieton, szkic, esej, rozmowa, sprawozdanie, felieton, manifest, przedmowa)	K_U01 K_U12
EK_03	Kompetencje społeczne: - student/ka rozumie konieczność pogłębiania wiedzy z zakresu krytyki literackiej dla aktywizacji i poszerzania swoich kompetencji w zakresie wiedzy o literaturze oraz kulturze polskiej i powszechnej - student/ka relacjonuje w sposób krytyczny przeczytane lektury, odnosi je do posiadanej wiedzy, potrafi o nich dyskutować, przyjmując argumenty innych dyskutantów - interesuje się najnowszą literaturą polską i światową oraz potrafi krytycznie oceniać jej twory	K_K01

3.3 Treści programowe

¹ W przypadku ścieżki kształcenia prowadzącej do uzyskania kwalifikacji nauczycielskich uwzględnić również efekty uczenia się ze standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.

A. Problematyka wykładu

Treści merytoryczne
Nie dotyczy

B. Problematyka ćwiczeń warsztatowych, audytoryjnych, konwersatoryjnych, laboratoryjnych, zajęć praktycznych

Treści merytoryczne
1. Zapoznanie studentów z problematyką zajęć, ustalenie warunków zaliczenia przedmiotu, podstawowe pojęcia krytyki – 1 godz.
2. Odmiany tekstów krytycznych: nota, recenzja – 1 godz.
3. Odmiany tekstów krytycznoliterackich: sprawozdanie, reportaż – 1 godz.
4. Odmiany tekstów krytycznych: szkic, portret – 1 godz.
5. Odmiany tekstów krytycznych: felieton, esej – 1 godz.
6. Odmiany tekstów krytycznych: rozmowa, wywiad, dyskusja – 1 godz.
7. Odmiany tekstów krytycznych: teksty programowe, manifesty, przedmowy – 1 godz.
8. Wariacje na kanwie tekstów krytycznych, ekscentryczne realizacje tekstów krytycznych, np. recenzja w formie wiersza, centonu, zapisu onirycznego, parodie i mistyfikacje tekstów krytycznych – 2 godz.
9. Omówienie prac pisemnych studentów – 1 godz.

3.4 Metody dydaktyczne

Analiza tekstów z dyskusją, metody kształcenia na odległość (opcjonalnie), projekt (napisanie przez studentów pracy zaliczeniowej)

Np.:

Wykład: wykład problemowy, wykład z prezentacją multimedialną, metody kształcenia na odległość

Ćwiczenia: analiza tekstów z dyskusją, metoda projektów (projekt badawczy, wdrożeniowy, praktyczny), praca w grupach (rozwiązywanie zadań, dyskusja), gry dydaktyczne, metody kształcenia na odległość

Laboratorium: wykonywanie doświadczeń, projektowanie doświadczeń

4. METODY I KRYTERIA OCENY

4.1 Sposoby weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody oceny efektów uczenia się (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	Forma zajęć dydaktycznych (w, ćw, ...)
EK_01	projekt (napisanie i przedstawienie dwóch prac pisemnych reprezentujących określony gatunek krytyczny); prezentacje w grupach na zajęciach określonych zagadnień – np. sylwetek i dorobku krytyków, omówienie wybranych tekstów	ćw.
EK_02	Obserwacja w toku zajęć	ćw.

4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

Ocena formatywna (bieżąca):

F1. Ocena stopnia komunikowania się student – prowadzący, aktywności, zrozumienia omawianej tematyki przedmiotu (każdorazowo podczas trwania zajęć);

F2. Ocena zadanej pracy indywidualnej lub w grupach (przygotowanie prezentacji, przedstawienie

własnej pracy pisemnej podczas zajęć);
 Ocena podsumowująca:
 P1. Ocena łączna obejmująca ocenę pracy pisemnej przedstawionej przez studenta (tekst krytycznoliteracki w wybranym gatunku) i aktywności studenta podczas zajęć.
 Wskazane formy ocen odnoszą się do wszystkich założonych w niniejszym sylabusie efektów uczenia się.

5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY STUDENTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzinna zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe wynikające z harmonogramu studiów	20 g.
Inne z udziałem nauczyciela akademickiego (udział w konsultacjach, egzaminie)	20 g. (konsultacje ze studentami, omówienie i poprawa prac zaliczeniowych)
Godziny niekontaktowe – praca własna studenta (przygotowanie do zajęć, egzaminu, napisanie referatu itp.)	60 g.
SUMA GODZIN	100 g.
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	4

* Należy uwzględnić, że 1 pkt ECTS odpowiada 25-30 godzin całkowitego nakładu pracy studenta.

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU

wymiar godzinowy	Nie ma
zasady i formy odbywania praktyk	Nie ma

7. LITERATURA

Literatura podstawowa:

1. „Kartografowie dziwnych podróży” wypisy z polskiej krytyki literackiej XX wieku, red. i wstęp M. Wyka. (tam teksty do wyboru, m.in. L. Flaszen, Nowy zoil, czyli o schematyzmie; J. Kwiatkowski, Imiona prostoty, J. Łukasiewicz, Zuzanna i starcy, K. Maliszewski, Co to znaczy dzisiaj być polskim pisarzem? M. Stala, Czas, który nastął po czasie marnym. O jednym wierszu Różewicza, W. Szymborska, Johann Wolfgang Goethe „Powinowactwa z wyboru);
2. Monograficzny numer pisma „Wielogłos” 2011, nr 1(9) pt. Świadomość krytyki (np. wypowiedzi w dziale Świadomość krytyki. Ankieta „Wielogłosu” oraz szkice: D. Kozicka, Co to znaczy dzisiaj być polskim krytykiem?, P. Śliwiński, Polityczna, niepartyjna; A. Galant, Literatura, feminizm, krytyka – inne konstelacje?, J. Orska, Próby nowej krytyki; A. Kałuża, Wielkie wygrane. Wspólne sprawy poezji, krytyki i estetyki, s. 7-

80, 93-119).

3. H. Bereza, *Aksjologia, Artyzm, Krytyka, Pryncypium. Łaska, Pisanie* [w:] tegoż, *Pryncypia*, Kraków 1993, s. 5-7, 25-34, 45-51.
4. D. Nowacki, *Andrzej Stasiuk, „Opowieści galicyjskie”, „Przez rzekę”, „Dukla”* [w:] tegoż, *Zawód: czytelnik*, Kraków 1999, s. 83-97.
5. J. Jarzębski, *Widnokrąg, O.T.* [w:] tegoż, *Apetyt na Przemianę*, Kraków 1997, s. 90-96, 131-137.
6. C. Miłosz, *Spizarnia literacka* (felietony do wyboru)
7. J. Orska, *Co robi z nami historia literatury i Wiszenie*, [w:] tejże, *Liryczne narracje. Nowe tendencje w poezji polskiej 1989-2006*, Kraków 2006.
8. S. Dłuski, *Poezja orficka, Umarł Tyrteusz, niech żyje Orfeusz, Język, wartości i pochwała samotności* [w:] *Umarł Tyrteusz, niech żyje Orfeusz. Idee – poezja – wartości*, Rzeszów 2014.
9. Wybrane teksty z kwartalnika literacko-artystycznego „Fraza”, reprezentujące różne gatunki krytyczne, np. recenzja: J. Pasterski, *Sanocka „mojość” Szubera i Szulca*, 2005, nr 3; J. Wolski, *Tym razem wyraźnie*, 2015, nr 1-2; R. Mścisz, *Zwoływanie słów, uwalnianie wyobraźni*, 2010, nr 2; K. Maciąg, *Aktualizacje Mickiewicza*, 2018, nr 100; rozmowa: *Interesuje mnie przede wszystkim opowiadanie ciekawych historii. Z Joanną Bator rozmawia Adam Bienias*, 2014, nr 3; wspomnienia” 2019, nr 3-4, *Pamięci Marleny Makiel-Hędrzak*: M. Rabizo-Birek, J. Pasterski, J. Tulik, ks. P. Batory); esej: Z. Światłowski, *Z Dziennika germanisty*, 2010, nr 2, M. Nalepa, „Trzeba gdzieś wciąż jechać, wyruszać, przemierzać...”. *Andrzeja Stasiuk i jego niekończąca się opowieść*, 2014, nr 4; szkic: M. Rabizo-Birek, *Poetyckie zbiory Jana Tulika 2011*, nr 3-4, s. 50-56; portret: M. Rabizo-Birek, *Kilka szkiców do portretu Bohdana Zadury*, 2010, nr 2; felieton: M. Kargul, *Apokryf znaleziony w jajeczku*, 2010, nr 2, s. 271; centon krytyczny: M. Czuku, *Dowód z Jarniewicza*, 2005, nr 4, s. 271-272; fikcjonalne sprawozdanie: *Agent o kryptonimie MRB, Rzeszowska mafia w Krakowie (raport tajnego agenta)* 2008 nr 3-4; relacja/sprawozdanie/reportaż: M. Kargul, *Trzy dni z Jackiem Dehnelem*, „Fraza” 2009, nr 1-2; A. Nizioł: *Jak Zygmunt Haupt rozpoczął jesień 2017*; 2018, nr 1; K. Walc, „Fraza” na wrocławskich Targach Dobrej Książki, 2019, nr 1-2.

Literatura uzupełniająca:

1. M. P. Markowski, *Czy możliwa jest poetyka eseju*, [w:] *Poetyka bez granic*, red. W. Bolecki, W. Tomasiak, Warszawa 1996 i polemika z tym szkice: K. Chmielewska, *Jak możliwa jest poetyka eseju*, „Teksty Drugie” 2001, nr 3-4, s. 134-138; http://rcin.org.pl/Content/57845/WA248_71468_P-I-2524_chmielew-jak_o.pdf
2. M. Stanisławski, *Przedmowy romantyków*, Kraków 2007) (tam: *Przedmowa romantyczna jako przedmiot badań literackich*, s. 17-35).
3. A. Skrendo, *Genologia Henryka Berezy (kilka wstępnych ustaleń)* [w:] *Dyskursy krytyczne u progu XXI wieku. Między rynkiem a uniwersytetem*. Kraków 2007, s. 13-27.

Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej